

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 21/1999 vp

Hallituksen esitys vuodelta 2000 suoritettavaa vakuutetun sairausvakuutusmaksua ja työnan- tajan sosiaaliturvamaksua koskevaksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä marraskuuta 1999 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
vuodelta 2000 suoritettavaa vakuutetun sairaus-
vakuutusmaksua ja työnantajan sosiaaliturva-
maksua koskevaksi lainsäädännöksi (HE
151/1999 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä
— lakialoitteen (LA 118/1999 vp — Marjaana
Koskinen /sd ym.) laiksi vuodelta 2000 suoritet-
tavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan
kansaneläkemaksusta, joka on lähetetty valio-
kuntaan 7 päivänä lokakuuta 1999,
— lakialoitteen (LA 123/1999 vp — Virpa
Puisto /sd ym.) laiksi vuodelta 2000 suoritetta-
vista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan
kansaneläkemaksusta, joka on lähetetty valio-
kuntaan 21 päivänä lokakuuta 1999,
— lakialoitteen (LA 142/1999 vp — Eero Läm-
sä /kesk ym.) laiksi vuodelta 2000 suoritettavis-
ta sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kan-
saneläkemaksusta, joka on lähetetty valiokun-
taan 18 päivänä marraskuuta 1999 ja
— lakialoitteen (LA 151/1999 vp — Maria-
Kaisa Aula /kesk ym.) laiksi vuodelta 2000 suo-
ritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnan-
tajan kansaneläkemaksusta, joka on lähetetty va-
liokuntaan 11 päivänä marraskuuta 1999 sekä

— toivomusaloitteen (TA 397/1999 vp — Toi-
mi Kankaanniemi /skl) ylimääräisen sairausva-
kuutusmaksun poistaminen eläkeläisiltä,
— toivomusaloitteen (TA 410/1999 vp — Ka-
lervo Kummola /kok) työn sivukulujen pienentä-
minen ja porrastaminen,
— toivomusaloitteen (TA 411/1999 vp — Ka-
lervo Kummola /kok) työn sivukulujen poista-
minen nuorilta työntekijöiltä,
— toivomusaloitteen (TA 412/1999 vp — Mik-
ko Kuoppa /vas ym.) eläkeläisten ylimääräisen
sairausvakuutusmaksun poistaminen,
— toivomusaloitteen (TA 422/1999 vp — Esa
Lahtela /sd) eläkkeensaajien sairausvakuutus-
maksun alentaminen,
— toivomusaloitteen (TA 429/1999 vp — Esa
Lahtela /sd) työllistämisedellytysten parantami-
nen pienyrityksissä ja sosiaaliturvamaksujen
kytkeminen yrityksen liikevaihtoon,
— toivomusaloitteen (TA 452/1999 vp — Kari
Myllyniemi /kesk) korotetusta sairausvakuutus-
maksusta luopuminen,
— toivomusaloitteen (TA 462/1999 vp — Tui-
ja Nurmi /kok) eläkeläisten sairausvakuutus-
maksun alentaminen,
— toivomusaloitteen (TA 473/1999 vp — Pirk-
ko Peltomo /sd) eläkeläisten ylimääräisen sai-
rausvakuutusmaksun poistaminen,
— toivomusaloitteen (TA 477/1999 vp — Mar-
gareta Pietikäinen /r) eläkkeensaajien sairausva-
kuutusmaksun alentaminen ja

— toivomusaloitteen (TA 500/1999 vp — Pentti Tiusanen /vas) ylimääräisen sairausvakuutusmaksun poistaminen eläkeläisiltä, jotka on lähetetty valiokuntaan 2 päivänä kesäkuuta 1999.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Juha Rossi ja neuvotteleva virkamies Carin Lindqvist-Virtanen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
- finanssineuvos Reino Niinivaara, valtiovarainministeriö
- lakimies Tuula Korhonen ja suunnittelija Pirkko Peltonen, Kansaneläkelaitos

- lakimies Timo von Boehm, Kirkkohallitus
- lakimies Janne Metsämäki, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
- asiamies Johan Åström, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
- asiamies Juhapekka Suutarinen, Palvelutyönantajat
- sosiaalisuhteeri Veikko Simpanen, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
- lakimies Markku Kojo, Akava ry
- pääekonomisti Pasi Holm, Suomen Yrittäjät
- toiminnanjohtaja Teuvo Ikonen ja toiminnanjohtaja Ismo Suksi, Eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunta.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vuodelta 2000 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettua lakia.

Eläkkeensaajilta eläketulon perusteella perittävää sairausvakuutusmaksua ehdotetaan alennettavaksi 0,35 pennillä, jolloin maksu alenisi 3,90 pennistä 3,55 penniin veroäyryltä. Saman suuruinen eläkkeensaajien maksun alennus on tarkoitus tehdä myös vuonna 2001. Vakuutetun sairausvakuutusmaksu olisi edelleen 1,50 penniä veroäyryltä.

Työnantajilta perittävät maksut eivät muuttuisi. Yksityisen yritystoiminnan piiriin kuuluvalta työnantajalta perittäisiin vuonna 2000 kansaneläkemaksua yrityksen poistojen määrästä ja palkkasummasta riippuen 2,40, 4,00 tai 4,90 prosenttia ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Työnantajan kansaneläkemaksu olisi 2,40 prosenttia sellaisessa valtion liikelaitoksessa, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia. Yksityisen työnantajan ja edellä mainitun valtion liikelaitoksen sairausvakuutusmaksun suuruus olisi 1,60 prosenttia palkoista.

Kunnalta, kuntayhtymältä ja kunnalliselta liikelaitokselta sekä kirkkotyönantajilta perittävä

kansaneläkemaksu olisi 3,15 prosenttia ja sairausvakuutusmaksu 1,60 prosenttia palkoista. Valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin liikelaitokselta sekä Ahvenanmaan maakunnalta perittävä kansaneläkemaksu olisi 3,95 prosenttia ja sairausvakuutusmaksu 2,85 prosenttia palkoista.

Työnantajan kansaneläkemaksua ja sairausvakuutusmaksua perittäisiin edelleen myös verovapaan ulkomaantyötulon perusteella.

Lisäksi ehdotetaan, että työnantajan lapsilisämaksu, jota ei ole peritty vuodesta 1986, poistettaisiin pysyvästi.

Esitys liittyy valtion vuoden 2000 talousarvioesitykseen.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta.

Lakialoitteet

Lakialoite LA 118/1999 vp vastaa muutoin hallituksen esitykseen sisältyvää ensimmäistä lakiehdotusta, mutta 2 §:n mukaan eläketuloo saavan vakuutetun sairausvakuutusmaksun korotus olisi 1,40 penniä veroäyryltä.

Lakialoite LA 123/1999 vp vastaa muutoin hallituksen esitykseen sisältyvää ensimmäistä lakiehdotusta, mutta 2 §:n mukaan eläketuloo

saavan vakuutetun sairausvakuutusmaksun korotus olisi 1,40 penniä veroäyriältä.

Lakialoitteessa LA 142/1999 vp ehdotetaan, että työnantajalla ei olisi sairausvakuutusmaksua eikä kansaneläkemaksua alle 600 000 markan palkkasummasta, jos se harjoittaa liiketoimintaa Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan tai Kainuun maakunnan alueella.

Lakialoitteessa LA 151/1999 vp ehdotetaan hallituksen esitykseen sisältyvästä ensimmäisestä lakiehdotuksesta poiketen, että eläketuloa saavan vakuutetun sairausvakuutusmaksun korotus olisi 1,60 penniä veroäyriältä. Lisäksi työnantajan kansaneläkemaksun määräksi ehdotetaan 1,20, 4,50 tai 5,40 prosenttia palkan määrästä riippuen vuodelta 1997 toimitettua verotusta varten tehdyistä poistoista ja vuoden aikana maksetuista palkoista. Myös kuntien, kuntayhtymien ja kunnallisten liikelaitosten kansaneläkemaksu poikkeaisi hallituksen esityksestä ja olisi 2,8 prosenttia.

Toivomusaloitteet

Toivomusaloitteessa TA 397/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin eläkkeensaajien ylimääräisen sairausvakuutusmaksun poistamiseksi.

Toivomusaloitteessa TA 410/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin työn sivukulujen pienentämiseksi ja porrastamiseksi.

Toivomusaloitteessa TA 411/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin työn sivukulujen poistamiseksi nuoria työntekijöitä palkkaavilta työnantajilta.

Toivomusaloitteessa TA 412/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin eläkeläisten ylimääräisen 2,4 prosentin sairausvakuutusmaksun poistamiseksi.

Toivomusaloitteessa TA 422/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimiin eläkeläisten 2,4 pennin ylimääräisen sairausvakuutusmaksun poistamiseksi.

Toivomusaloitteessa TA 429/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimiin, joilla pienten yritysten työnantajien työllistämiskynnykset mm. sairausajan palkan osalta madalletaan esimerkiksi siten, että viiden hengen tai sitä pienempien yritysten henkilöstön sairausajan palkasta Kansaneläkelaitos maksaa porrastetusti yrityksen koosta riippuen nykyistä suuremman osuuden ja vastaava maksukertymä kerätään automatisoiduilta suhteellisen hyvin tuottavilta yrityksiltä ja sotumaksujen taso kytketään henkilöä kohti syntyvään liikevaihtoon.

Toivomusaloitteessa TA 452/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla korotetusta sairausvakuutusmaksusta luovuttaisiin.

Toivomusaloitteessa TA 462/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin eläkeläisten korotetun sairausvakuutusmaksun alentamiseksi työikäisten sairausvakuutusmaksun tasolle.

Toivomusaloitteessa TA 473/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin eläkeläisten ylimääräisen sairausvakuutusmaksun poistamiseksi.

Toivomusaloitteessa TA 477/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin pienentääkseen eläkeläisten verorasitusta ja alentaakseen eläkkeensaajien ylimääräistä sairausvakuutusmaksua.

Toivomusaloitteessa TA 500/1999 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin poistaakseen eläkeläisten ylimääräisen 2,4 penniä muita korkeamman sairausvakuutusmaksun.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä.

Vuodesta 1993 alkaen on palkansaajilta peritty työeläkemaksua ja työttömyysvakuutusmaksua. Tähän sekä valtion maksutulojen lisäämistarpeeseen liittyen alettiin yhdenvertaisuussyistä samasta ajankohdasta periä eläkkeensaajilta korotettua sairausvakuutusmaksua, koska eläkkeensaajat eivät maksa työeläkemaksua eivätkä työttömyysvakuutusmaksua. Eläkkeensaajien maksukorotus on enimmillään ollut 3 penniä veroäyryltä.

Eläkeläisten korotettua sairausvakuutusmaksua on viime vuosina voitu asteittain alentaa siten, että vuonna 1999 korotuksen osuus on 2,40 penniä kunnallisverotuksesta vahvistetulta veroäyryltä. Pääministeri Paavo Lipposen II hallituksen ohjelman mukaan eläkeläisten ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamista jatketaan.

Oikeudenmukaisuussyistä on tärkeää, että eläkeläisten ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamista jatketaan, kunnes se on kokonaisuudessaan poistettu. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan palkansaajien ja eläkeläisten verotus eivät täysin vastaa toisiaan.

Sairausvakuutusmaksun eläkkeensaajiin kohdistuvan korotuksen lieventämiseksi ja edellä esitettyjen tavoitteiden mukaisesti sosiaali- ja terveystoimi ehdottaa ylimääräisen maksun alentamista 0,7 pennillä vuoden 2000 alusta.

Kun hallituksen esitys ja valiokunnan ehdotus poikkeavat maksujen suuruuden osalta valiokunnan käsiteltävänä olleista lakialoitteista, ehdottaa valiokunta lakialoitteisiin sisältyvät lakiehdotukset hylättäviksi. Hallituksen esityksellä myös edetään useiden toivomusaloitteiden esittämään suuntaan ja joidenkin toivomusaloit-

teiden osalta esitys ei toteuta toivomusaloitteiden sisältöä, joten valiokunta ehdottaa toivomusaloitteet hylättäviksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystoimi ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina paitsi ensimmäisen lakiehdotuksen 2 § muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus) ,

että lakialoitteisiin LA 118/1999 vp, LA 123/1999 vp, LA 142/1999 vp ja LA 151/1999 vp sisältyvät lakiehdotukset hylätään ja

että toivomusaloitteet TA 397/1999 vp, TA 410/1999 vp, TA 411/1999 vp, TA 412/1999 vp, TA 422/1999 vp, TA 429/1999 vp, TA 452/1999 vp, TA 462/1999 vp, TA 473/1999 vp, TA 477/1999 vp ja TA 500/1999 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotus

2 §

Sairausvakuutusmaksun korotus

Jos vakuutettu saa vuoden 2000 aikana eläketuloa, häneltä peritään sen lisäksi, mitä 1 §:ssä säädetään, sairausvakuutusmaksua *1,70 penniä* hänelle vuodelta 2000 toimitettavassa kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyryltä. Tämä sairausvakuutusmaksun korotus on kuitenkin enintään *1,70 prosenttia* veronalaisesta eläketulosta.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Marjatta Vehkaoja /sd	Marjaana Koskinen /sd
vpj.	Timo Ihamäki /kok	Juha Rehula /kesk
jäs.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Päivi Räsänen /skl
	Merikukka Forsius /vihr	Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
	Inkeri Kerola /kesk	Raija Vahasalo /kok
	Niilo Keränen /kesk	vjäs. Erkki Kanerva /sd.
	Valto Koski /sd	

VASTALAUSE 1

Perustelut

Kristillisen Liiton eduskuntaryhmä on omassa budjettivaihtoehdossaan esittänyt, että ensi vuodeksi ja koko vaalikaudeksi suunniteltu verokevennysvara on kohdistettava niin, että se tukee työn arvostamista, kansalaisten yhdenvertaista kohtelua, kotien hoivatyötä ja pienyrittäjyyttä.

Vakuutetun sairausvakuutusmaksu

Eläkkeensaajilta on vuodesta 1993 lähtien peritty eläketuloihin perustuvaa korotettua sairausvakuutusmaksua. Ratkaisu tehtiin tuolloin laman aikaisten budjettileikkausten yhteydessä samalla kuin palkansaajilta alettiin periä työeläkemaksua ja työttömyysvakuutusmaksua. Eläkeläisten korotettu sairausvakuutusmaksu on tällä hetkellä 2,40 penniä veroäyriä. Tämä vaikuttaa osaltaan siten, että eläkeläisiin kohdistuva verorasitus on kireä. Valtion taloudellisen tilanteen kohennuttua on perusteltua luopua ylimääräisestä sairausvakuutusmaksusta. Hallitus esittää sairausvakuutusmaksun alentamista 0,35 pennillä veroäyriä. Varsin yleisesti tämä on todettu liian vähäiseksi kevennykseksi, minkä vuoksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan enemmistö päätyi esittämään 0,7 pennin kevennystä.

Valiokunnan enemmistö ei halunnut selkeästi velvoittaa hallitusta luopumaan tämän vaalikauden aikana korotetusta sairausvakuutusmaksusta.

Kristillisen Liiton omassa vaihtoehtobudjetissa ehdotetaan eläkeläisten korotetun sairausvakuutusmaksun keventämistä 1,0 pennillä veroäyriä. Mielestäni ylimääräisestä sairausvakuutusmaksusta tulee kokonaan luopua tämän vaalikauden aikana ja siten, että se toteutetaan etupainotteisesti.

Työnantajan kansaneläkemaksu

Pienten yritysten elinvoimaisuutta ja työllistämismahdollisuutta rasittavat suuret välilliset

työllistämiskustannukset. Sosiaali- ja terveysministeriön asettama Tarmo Pukkilan johtama työryhmä on hiljattain todennut, että tarkoituksenmukaisin tapa keventää työnantajamaksuja on työnantajan kansaneläkemaksun alentaminen porrasteisesti. Erityisesti alimman poistoporrastusluokan kohdalla kansaneläkemaksun alennus kohdistuu työvoimavaltaiseen palvelutuotantoon.

Hallituksen esityksen mukaan työnantajan kansaneläkemaksut säilyvät ennallaan. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista, mikäli halutaan edistää työllisyyttä ja pienyritysten toimintaedellytyksiä. Kristillisen Liiton eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetissa esitetään merkittävää kevennystä työnantajan kansaneläkemaksuun alimman poistoporrastusluokan kohdalla, nykyisestä 2,4 prosentista 1,8 prosenttiin. Kun samalla esitämme tämän kompensoimista kahden ylimmän luokan korotuksin, kansaneläkemaksun tuoton menetys on n. 400 miljoonaa markkaa, mikä on huomioitu budjettivaihtoehdossamme.

Kuntatyönantajan kansaneläkemaksu on myös varsin korkea ja omalta osaltaan vaikeuttaa kunnan työllistämistavoitteita. Kuntalaisten kannalta tärkeiden palvelujen, kuten terveydenhoidon, tasoa horjuttavat tällä vuosikymmenellä toteutetut henkilöstösupistukset. Kuntatyönantajan kansaneläkemaksun alentaminen merkitsee työllistämiseen kannustavaa tukea kunnille. Seurakuntatyönantajan kansaneläkemaksun alentaminen on myös perusteltua. Erityisen tarpeellista seurakuntien työn turvaamiseksi kansaneläkemaksun alentaminen on tällä hetkellä, kun seurakuntien yhteisöveron tuottoa on leikattu ja aiotaan edelleen leikata. Seurakuntien yhteisöverotuoton leikkaaminen on jo nyt vaikuttanut haitallisesti seurakuntien talouteen ja merkinnyt paineita henkilöstön vähentämiseen.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esitykseen sisältyvän ensimmäisen lakiehdotuksen muutettuna (Vastalauseen muutos) ja

että eduskunta hyväksyy lausuman (Vastalauseen lausumaehdotus) .

Vastalauseen muutos

1.

Laki

vuodelta 2000 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
(Kuten StVM)

2 §

Sairausvakuutusmaksun korotus

Jos vakuutettu saa vuoden 2000 aikana eläketuloa, häneltä peritään sen lisäksi, mitä 1 §:ssä säädetään, sairausvakuutusmaksua *1,40 penniä* hänelle vuodelta 2000 toimitettavassa kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyryltä. Tämä sairausvakuutusmaksun korotus on kuitenkin enintään *1,40 prosenttia* veronalaisesta eläketulosta.

3 §
(Kuten StVM)

4 §

Työnantajan kansaneläkemaksu

Sen estämättä, mitä kansaneläkelaisissa (347/1956) säädetään työnantajan kansaneläkemaksun määrästä ja perusteesta, työntekijälle vuoden 2000 aikana suoritetun ennakonpidätyksen alaisen palkan ja tuloverolain 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyötulosta rahana maksetun

osan yhteismäärästä peritään työnantajan kansaneläkemaksua. Ulkomaantyötulon rahana maksettavaan osaan ei kuitenkaan lueta työnantajan maksamia työstä johtuvien kustannusten korvauksia siltä osin kuin ne ovat tuloverolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan verovapaita. Maksun suuruus on:

1) yksityiseltä työnantajalta ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitetulta valtion liikelaitokselta:

a) *1,80 prosenttia*

b) *4,50 prosenttia* , jos liiketoimintaa harjoittavan työnantajan, joka on velvollinen suorittamaan valtiolle tuloveroa, tai tuloverolain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun liiketoimintaa harjoittavan elinkeinoyhtymän vuodelta 1998 toimitettua verotusta varten antamassa veroilmoituksessa ilmoitettujen kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien säännönmukaisten poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla vähintään 10 ja enintään 30 prosenttia samana verovuonna maksetuista palkoista; tai

c) *5,40 prosenttia* , jos mainittujen poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla yli 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista;

2) kunnalta ja kuntayhtymältä sekä kunnalliselta liikelaitokselta, evankelis-luterilaiselta kir-

kolta, sen seurakunnalta ja seurakuntayhtymältä
sekä orotodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta *2,80 prosenttia* ;
(3 kohta kuten StVM)
(2 mom. kuten StVM)

5 §
(Kuten StVM)

Vastalauseen lausumaehdotus

*Eduskunta edellyttää, että eläkkeensaa-
jilta eläketulon perusteella perittävä*

*sairausvakuutusmaksun korotettu osuus
poistetaan kokonaan kuluva vaalikau-
den aikana.*

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 1999

Päivi Räsänen /skl

VASTALAUSE 2

Perustelut

Verotusta tulee tarkastella paitsi suhdannepolitiikan myös rakenteiden uudistamisen näkökulmasta. Hallituksen tähän asti tekemien ehdotusten perusteella verotus uhkaa ensi vuonna kiristyä. Pienipalkkaisen työn korkea verorasitus on työllistämisen ja työllistymisen este. Suomen talouskehityksen yksi uhkatekijä on pitkäaikaisyöttömyys, ikääntyneiden ja vähemmän koulutettujen työttömyyden jäädessä korkealle tasolle.

Veroratkaisuilla tulee luoda tilaa tasapainoiselle kasvulle ja työllisyyden paranemiselle. Tämä onnistuu parhaiten kohdentamalla nyt tehtävät veroratkaisut täsmällisesti pienipalkkaisen työn verorasituksen keventämiseen. Tehokasta on käyttää sekä tuloveron keventämistä että työnantajamaksujen alentamista. Muita yleisiä verotusta keventäviä ratkaisuja tulee tehdä myöhemmin ensi vuonna palkkatilanteen selvittyä.

*Alin työnantajan kansaneläkemaksu puolitet-
tava*

Työnantajan kansaneläkemaksu on eräs tärkeimmistä työvaltaisista yrityksistä Suomessa rasittavista välillisistä kustannuksista. Tarmo Pukkilan johtama sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä on äskettäin todennut (STM:n työryhmämuistioita 1999:11), että tarkoituksenmukaisin tapa keventää työnantajamaksuja tällä hetkellä on työnantajan kansaneläkemaksun alentaminen nykyisen porrastuksen puitteissa. Hallitus ei kuitenkaan ole tehnyt asialle mitään.

Kansaneläkemaksun alennuksen kohdistaminen alimpaan poistoporrastusluokkaan merkitsee sitä, että alennus painottuu erityisesti työvoimavaltaiseen palvelutuotantoon ja pienituloisimpaan työvoimaan.

Kansaneläkemaksun alennus on perusteltua myös siksi, että nykyisillä maksuperusteilla kansaneläkevakuutusrahasto muodostuisi ylijäämäiseksi vuoden 2001 aikana. Vastalauseessa ehdo-

tetaankin työnantajan kansaneläkemaksun alimman poistoporrastusluokan puolittamista nykyisestä 2,4 prosentista 1,2 prosenttiin. Tämä kompensoitaisiin osin korottamalla kahta ylintä maksuluokkaa 0,5 prosenttiyksiköllä. Työnantajien työttömyysvakuutusmaksu alenee vastaavasti keskimäärin 0,35 prosenttia ensi vuonna työttömyysvakuutusrahastoon kertyneen ylijäämän johdosta, joten työnantajamaksut kokonaisuutena eivät olennaisesti nouse millään työnantajaryhmällä.

Samoin ehdotetaan, että kuntatyönantajan kansaneläkemaksua alennetaan nykyisestä 3,15 prosentista 2,8 prosenttiin. Tällä sekä työttömyysvakuutusmaksun alenemisesta johtuvalla verotulojen kasvulla kunnille kompensoidaan ne noin 600 miljoonan markan suuriset tulonmenetykset, joita aloitteemme kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen korottamisesta aiheuttaa.

*Eläkeläisten sairausvakuutusmaksu poistetta-
va kolmessa vuodessa*

Eläkeläisten ylimääräinen sairausvakuutusmaksu tulisi poistaa kolmessa vuodessa siten, että vuosittainen alennus olisi 0,8 penniä veroäyriä. Vastalauseessa ehdotetaan eläkkeensaajien ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamista nykyisestä tasosta 0,8 pennillä äyriä ensi vuonna. Eduskunnan tulisi edellyttää hallitukselta eläkeläisten ylimääräisen sairausvakuutusmaksun poistamista kolmessa vuodessa. Valiokunnan esittämä 0,7 prosenttiyksikön alennus on selkeä parannus hallituksen esitykseen nähden, mutta esitykseen on vaikea yhtyä, koska siitä puuttuu selkeä jatkosuunnitelma maksun alentamiseksi.

Vastalauseessa ehdotetaan työnantajan kansaneläkevakuutusmaksun alimman poistoporrastusluokan puolittamista nykyisestä 2,4 prosentista 1,2 prosenttiin ja tämän kompensoimista osin korottamalla kahta ylintä maksuluokkaa 0,5 prosenttiyksiköllä. Lisäksi ehdotetaan kunta-työnantajan kansaneläkevakuutusmaksun alen-

tamista nykyisestä 3,15 prosentista 2,8 prosenttiin.

Vastalauseen ehdotuksen mukaan eläkeläisten ylimääräinen sairausvakuutusmaksu alenee 1,6 penniin veroäyriä. Lisäksi vastalause sisältää lausumaehdotuksen siitä, että eläkeläisten ylimääräinen sairausvakuutusmaksu poistetaan vuoteen 2003 mennessä.

Vastalauseen muutosehdotus

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä ensimmäinen lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Vastalauseen muutosehdotus) ja

että hyväksytään lausuma (Vastalauseen lausumaehdotus).

Laki

vuodelta 2000 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
(Kuten StVM)

2 §
Sairausvakuutusmaksun korotus

Jos vakuutettu saa vuoden 2000 aikana eläketuloa, häneltä peritään sen *estämättä, mitä sairausvakuutuslaissa (364/1963)* säädetään, sairausvakuutusmaksua *1,60 penniä* hänelle vuodelta 2000 toimitettavassa kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriä. Tämä sairausvakuutusmaksun korotus on kuitenkin enintään *1,60 prosenttia* veronalaisesta eläketulosta.

3 §
(Kuten StVM)

4 §
Työnantajan kansaneläkemaksu

Sen *estämättä, mitä kansaneläkeläislaissa (347/1956)* säädetään työnantajan kansaneläkemaksun määrästä ja perusteesta, työntekijälle

vuoden 2000 aikana suoritettua ennakonpidätyksen alaisen palkan ja tuloverolain 77 §:ssä tarkoitetusta ulkomaantyötulosta rahana maksetun osan yhteismäärästä peritään työnantajan kansaneläkemaksua. Ulkomaantyötulon rahana maksettavaan osaan ei kuitenkaan lueta työnantajan maksamia työstä johtuvien kustannusten korvauksia siltä osin kuin ne ovat tuloverolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan verovapaita. Maksun suuruus on:

1) yksityiseltä työnantajalta ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitetulta valtion liikelaitokselta:

a) *1,20 prosenttia*;

b) *4,50 prosenttia*, jos liiketoimintaa harjoittavan työnantajan, joka on velvollinen suorittamaan valtiolle tuloveroa, tai tuloverolain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun liiketoimintaa harjoittavan elinkeinoyhtymän vuodelta 1998 toimitettua verotusta varten antamassa veroilmoituksessa ilmoitettujen kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien säännönmukaisten poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla vähintään 10 ja enintään 30

prosenttia samana verovuonna maksetuista palkoista; tai

(2 ja 3 kohta kuten StVM)
(2 mom. kuten StVM)

c) *5,40 prosenttia* , jos mainittujen poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla yli 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista;

5 §
(Kuten StVM)

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että eläkeläisten ylimääräinen sairausvakuutusmaksu poistetaan vuoteen 2003 mennessä.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 1999

Juha Rehula /kesk
Niilo Keränen /kesk
Inkeri Kerola /kesk